

> Retouradres Postbus 93118, 2509 AC Den Haag

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag
www.centralecommissiedierproeven.nl

Datum 23 december 2021
Onderwerp Jaarplan 2022

Onze referentie

JAARPLAN CCD 2022

In het jaarplan van het zelfstandig bestuursorgaan Centrale Commissie Dierproeven (CCD) worden de belangrijkste activiteiten van de CCD weergegeven voor 2022. In afstemming met het gebruikersplatform, de dierexperimentencommissies (DEC's), en de beleidsdirectie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is op basis van de evaluatie van de CCD, die in 2020 is uitgevoerd, een verbeterplan opgesteld. Enkele acties uit dit verbeterplan zullen in 2022 worden opgepakt, en zijn hieronder opgenomen.

Beoordeling van projectvergunningaanvragen

Net als voorgaande jaren zal de CCD uitvoering geven aan haar kerntaak: het beoordelen van projectaanvragen t.b.v. vergunningverlening. De focus blijft op het wegen van de rechtvaardiging voor het gebruik van proefdieren voor het doel zoals beschreven in het project waarbij rekening gehouden dient te worden met het 3V-beleid en of aan alle overige wettelijke voorwaarden is voldaan.

Context project

Om een projectaanvraag in de juiste context te kunnen beoordelen is het van belang dat het reeds uitgevoerde gerelateerde onderzoekswerk wordt beschreven en dat wordt aangegeven hoe de voorliggende projectaanvraag aansluit op eventueel eerder uitgevoerd onderzoek, zowel *in vitro* als *in vivo*, de behaalde resultaten en de resterende en nieuwe onderzoeksvragen. Een overzicht van de relevante literatuur, de synthesis of evidence (SoE), zou ten grondslag moeten liggen aan de aanvraag. De uitvoerigheid van de SoE is mede afhankelijk van de betreffende onderzoeksvraag. Voor de omvang en diepte van de SoE kan de zienswijze van het NCad "Synthesis of Evidence in het proefdieronderzoek" als basis dienen.

Iedere nieuwe projectaanvraag dient als een op zichzelf staand onderzoeksvoorstel leesbaar en navolgbaar te zijn. Dit verlangt dat verwijzingen naar eerder uitgevoerd

onderzoek en/of uitkomsten worden toegelicht en dat onderzoeksresultaten waarnaar wordt verwezen ook concreet worden beschreven.

Daarnaast dient er specifieke aandacht te worden gegeven aan toegepast 3V-beleid, waaronder inbedding van bijvoorbeeld *in vitro* onderzoeken, de relevantie van alle handelingen, en de gevolgde best practices en NCad-adviezen. Hierbij wordt opnieuw benadrukt dat de aanbevelingen gedaan in zienswijzen/adviezen van het NCad worden meegewogen bij de beoordeling van projectvergunningaanvragen, en dat aan de aanvrager gevraagd kan worden te verhelderen waarom u van deze adviezen afwijkt.

Daarnaast is de onderbouwing van het gekozen diermodel, met daarbij de eventuele translationele waarde, essentieel voor een goede belangenafweging. Hierbij kan een SoE of verwijzing naar literatuur behulpzaam zijn.

Verbeteren van de doorlooptijden

In 2020 was het aantal aanvragen dat binnen de wettelijke termijn is afgehandeld 60%, dit is in lijn met voorgaande jaren. De CCD onderzoekt waardoor dit lage percentage tijdig afgehandelde aanvragen wordt veroorzaakt. Eén van de acties die verder zal worden uitgewerkt om de doorlooptijden te verkorten, is om in overleg met de DEC's, de procesmatige samenwerking van de CCD met de DEC's te verbeteren. Hiermee is in 2021 al een start gemaakt.

Beoordeling achteraf

Een aantal vergunningen is afgegeven met een voorwaarde van beoordeling achteraf, zoals gesteld in de Wet op de dierproeven, artikel 10a1, derde lid. Tot nu toe heeft de CCD een tiental beoordelingen achteraf uitgevoerd. In 2022 zal de CCD een analyse maken van de beoordelingen achteraf die zijn ingediend, evalueren wat de gezamenlijke opbrengst is van deze beoordelingen achteraf, dit bespreken met het gebruikersplatform en eventuele breder toepasbare leerpunten extraheren en hierover communiceren met het veld. Tevens zal de CCD in samenspraak met de NVWA procesafspraken maken over wat te doen met Beoordelingen achteraf die niet of te laat bij de CCD worden ingediend.

Ook zal in samenspraak met de DEC's het proces van beoordeling achteraf worden geoptimaliseerd om ook de behandeling van deze beoordelingen achteraf efficiënt uit te voeren.

In 2022 wordt een NTS-format voor de beoordeling achteraf gelanceerd door de Europese Commissie. De CCD zal zich hierbij conformeren aan de Europese formulieren. Hierover zal tijdig gecommuniceerd worden via de website van de CCD.

Publicatie niet-technische samenvattingen door de Europese Commissie

Sinds 1 januari 2021 worden alle niet-technische samenvattingen (NTS-en) van nieuwe projectvergunningen van alle lidstaten ingediend bij de Europese Commissie ter publicatie (Richtlijn 2010/63/EU). Dit gebeurt middels een door alle lidstaten gebruikt format. De Europese Commissie heeft zorg gedragen voor een

doorzoekbare en vrij toegankelijke databank voor NTS-en (<https://webgate.ec.europa.eu/envdataportal/web/resources/alures/submission/nts/list>). Bij publicatie krijgt een NTS een Europees volgnummer toegewezen. Dit nummer komt niet overeen met de aanvraagnummers zoals weergegeven in de vergaderverslagen van de CCD. Om de koppeling tussen het Nederlandse NTS-nummer en het Europese NTS-nummer te kunnen maken, heeft de CCD op haar website een lijst gepubliceerd waarop beide nummers aan elkaar gekoppeld worden (<https://www.centralecommissiedierproeven.nl/documenten/formulieren/2021/10/27/overzicht-nts-eu-nl-nummers>). Deze lijst zal elke 2-3 weken worden bijgewerkt met de nieuw gepubliceerde NTS-en.

In 2022 zal de EU ook een NTS-format voor beoordelingen achteraf lanceren. Vanaf dat moment zullen ook de beoordelingen achteraf op de website van de EU worden gepubliceerd. Zoals het er nu naar uitziet, zullen de NTS-en van de beoordelingen achteraf weer een ander NTS-nummer krijgen toegewezen. In de EU databank wordt hiervoor een koppeling ingebouwd naar de oorspronkelijke NTS van het project, welke ook zal worden toegevoegd aan de lijst met nummers van de nieuw gepubliceerde NTS-en.

De CCD zal scherp letten op de uitvoerbaarheid, en zo nodig in overleg met gebruikers, IvD's en/of DEC's zorgen voor een werkbare implementatie. Omdat toch nog steeds een aantal ingediende niet-technische samenvattingen niet geheel begrijpelijk is voor het publiek zal de CCD in 2022 extra communicatie richting het veld uitvoeren. Of dit zal zijn in de vorm van een handreiking, een workshop of andere wijze wordt nog gezien.

Dilemma's

Gedurende de afgelopen jaren, heeft de CCD meerdere terugkerende dilemma's gesignaleerd. Om bij elke projectvergunningaanvraag dezelfde besluitvormingslijn te volgen, en om duidelijkheid te geven aan het veld, heeft de CCD in 2020 een begin gemaakt met invullen van kaders hoe met deze dilemma's om te gaan. De CCD wil in 2022 kaders beschrijven en na afstemming met de DEC's de kaders rondom dilemma's vaststellen en delen met het veld. Deze kaders zullen houvast geven over hoe per casus om te gaan met deze dilemma's. Op de onderwerpen die niet eigenstandig door de CCD kunnen worden opgepakt, zal de CCD de samenwerking met het ministerie opzoeken. Indien nodig kunnen andere adviesorganen, zoals NCad, Raad van dierenaangelegenheden, geraadpleegd kunnen worden. Zit zal enkel na overleg met NVDEC worden gedaan.

Samenwerking met onze stakeholders

De voornaamste ketenpartners van de CCD zijn de DEC's en de NVWA. De IvD's en het Gebruikersplatform zijn onze belangrijkste schakel in contact met het werkveld van onderzoek met gebruik van proefdieren. De taken van de IvD, DEC en CCD zijn vastgelegd in de wet. De CCD blijft inzetten op verdere versterking van de samenwerking met de verschillende partijen. Hiervoor wordt op regelmatige basis

overleg gevoerd met NVDEC, voorzitters van de DEC's, het IvD platform en het Gebruikersplatform. Ook vindt regelmatig overleg met de NVWA, NCad en het ministerie plaats.

In samenspraak met NVDEC is een actieplan opgesteld voor verbetering van verschillende aspecten in de relatie met de DEC's, zoals aandacht voor procesverheldering, tijdigheid van het doorsturen van stukken, communicatie met de DEC's tijdens de behandeling van een aanvraag, terugkoppeling aan de DEC over hoe het DEC advies heeft bijgedragen aan de besluitvorming, en uitleg waarom de CCD nog vragen heeft gesteld voorafgaand aan besluitvorming.

Medewerkers van het ondersteunend bureau hebben het afgelopen jaar DEC vergaderingen bezocht. Dit werd door de verschillende DEC's erg gewaardeerd. Dit wordt volgend jaar voortgezet. Ook een CCD-lid zal daarbij aansluiten.

Meerdere stakeholders hebben aangegeven dat onderling vertrouwen verbeterd zou moeten worden. Hoe dit exact kan worden bereikt is nog niet duidelijk.

Hierover zal de CCD met de verschillende stakeholders het gesprek voeren om de knelpunten te adresseren en eventuele misverstanden op te helderen. Indien wenselijk kan een externe moderator aan dit gesprek deelnemen, wanneer dit van toegevoegde waarde lijkt te zijn en beide partijen hiermee instemmen.

Aantal bestuursleden verhogen

In 2022 zullen er ten minste tijdelijk 7 CCD leden worden aangesteld. Dit is om tegemoet te komen aan de aanbeveling van het onderzoeksbureau om de CCD uit meer leden te laten bestaan. Ook wordt dit gedaan met het oog op continuïteit, gezien de tweede termijn van enkele bestuursleden die in 2024 afloopt. Door meerdere leden aan te stellen, kan ervaring worden opgedaan met een groter bestuur. Afhankelijk van de ervaringen zal worden gezien of een groter aantal CCD-leden meerwaarde heeft voor de besluitvorming, en of dit gecontinueerd zal worden.

Leges

De afgelopen jaren zijn de legesbedragen niet of met kleine bedragen aangepast nadat de tarieven in de eerste jaren van het bestaan van de CCD flink waren gestegen. De inkomsten uit leges zijn nog altijd niet kostendekkend voor het deel van de begroting dat retribueerbaar zou moeten zijn. De belangrijkste verklaringen liggen in de lagere aantallen vergunningaanvragen i.c.m. de grotere gemiddelde omvang van de vergunningaanvragen dan bij de start van de CCD verwacht konden worden. Mede door de overgangsregeling waarbij DEC-vergunningen tot 1 januari 2018 mochten worden uitgevoerd, resulterend in een grote piek aan vergunningaanvragen in de 2^e helft van 2017, is het tot nu toe moeilijk gebleken het aantal vergunningaanvragen goed in te schatten. Daarnaast is de CCD voor een grote kostenstijging voor de ICT infrastructuur komen te staan. De CCD is op zoek naar een alternatief voor het huidige ICT-systeem.

Om beter kostendekkend te zijn, zullen de leges de komende jaren verhoogd worden. Met ingang van 1 januari 2022 zullen de leges jaarlijks verhoogd worden

met 5% tot de inkomsten uit leges de kosten dekken die gemaakt worden voor de beoordeling van vergunningaanvragen, conform de afspraken die gemaakt zijn met het Ministerie van LNV.

Website CCD

In 2021 heeft de CCD met de communicatie-afdeling van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, waar het ondersteunend bureau van de CCD gevestigd is) afspraken gemaakt over verbeteren van de website van de CCD. Hiervoor is een onderzoek door een service verbeter team uitgevoerd om uit te zoeken waar verbetering nodig is. Externe partijen, gebruikers, DEC-leden, IvD-leden en een dierenwelzijnsorganisatie, zijn hierbij gevraagd hun input te geven, waarna verbeteringen worden doorgevoerd. Verbeterpunten uit dit onderzoek zullen worden doorgevoerd op de website van de CCD.

Wet Open Overheid

Hoewel de NTS van de vergunde projecten veel inzicht geeft in de soorten onderzoek die plaatsvinden in Nederland, leeft er in de samenleving ook een behoefte aan verdergaand inzicht in de projecten. Op grond van de huidige Wet Openbaarheid Bestuur (Wob) hebben bestuursorganen de bevoegdheid om documenten actief openbaar te maken (artikel 8 Wob). Volgens de initiatiefnemers van de Wet open overheid (Woo) wordt deze bevoegdheid onvoldoende gebruikt. De kern van de Woo is een opsomming van verplicht openbaar te maken documenten en het op orde brengen van de informatiehuishouding van een bestuursorgaan.

De Woo is in oktober 2021 goedgekeurd door de Eerste Kamer en zal waarschijnlijk in de zomer van 2022 in werking treden. De Woo komt in de plaats van de Wob. De overgang naar de Woo betekent in de eerste plaats dat de regels over openbaarmaking op sommige punten veranderen. De juristen van de CCD zullen zich verdiepen in de definitieve wettekst, zodat de CCD in staat is om Woo-verzoeken direct vanaf de inwerkingtreding van de Woo goed te behandelen. De overgang naar de Woo betekent in de tweede plaats dat de overheid haar informatie beter toegankelijk moet maken, zodat Woo-verzoeken snel kunnen worden afgehandeld. De Rijksoverheid heeft hiervoor grote projecten opgezet, waar RVO ook aan meedoet. De juristen van de CCD zullen contact houden met de Woo-projectgroep van RVO, zodat de CCD ook toegang kan krijgen tot systemen die de informatiehuishouding verbeteren en leiden tot snellere afhandeling van Woo-verzoeken.